Broj 2. | U Krku, veljača 1914. | God. IV. (XIII.)

SVEĆENIČKA ZAJEDNICA

pod zaštitom Presv. Srca Isusova.

GLASILO

DIECEZANSKIH UDRUGA

hrvatskog i slovenskog svećenstva

i Družbe Svećenika Klanjalaca.

Izlazi jedanput na mjesec.

Uredništvo i Uprava: Krk (Veglia).

Odgovorni urednik:

O. IGN. RADIĆ.

Godišnja cijena 3 krune.

TISAK „KURYKTE“ KRK (VEGLIA), ISTRA.

Hrv. i slov. diec. upravitelji Družbe »S. K.«

(Biskupije slijede alfabetskim redom.)

Djakovačka biskupija: *Pliverić Dr. Jakov,* kanonik u *Djakovu.* — *Dubrovačka* biskupija: *Ivan Fabris,* kanonik-župnik, *Dubrovnik-Pile.* — *Gorička* nadbiskupija: *Ivan Kren,* župnik u *Tržiču.* — *Hvarska* biskupija *Anton Dobronić,* kanonik stolnog kaptola u *Hvaru.* — *Krčka* biskupija: *Dr. Kv. Kl. Bonefačić,* župnik-dekan u *Malom Lošinju.* — *Krška* (Celovačka) biskupija: *Ferdinand Wappis,* kanonik u *Celovcu.* — *Lavantinska* biskupija: *Rudolf Janežič,* spiritual u diec. sjemeništu u *Mariboru.* — *Ljubljanska* biskupija: *Msgr. Ivan Flis,* prelat i gener. vikarij u *Ljubljani.* — *Porečko-puljska* biskupija: *Anton Bronzin,* biskup. kancelir u *Poreču.* — *Senjska* biskupija: *Ivan Vidas,* kanonik u *Senju.* — *Splitska* biskupija: *Luka Grgić,* kanonik u *Spljetu.* — *Šibenska* biskupija: *Don Ivan Bjažić,* počasni kanonik u *Šibeniku.* — *Tršćansko-koparska* biskupija: *Andrej Furlan,* župnik Sv. Križ pri *Trstu.* — *Zadarska* nadbiskupija: *Petar Nikolanci,* duhovni upravitelj bogosl. centr. sjem. u miru, *Arbanasi.* — *Zagrebačka* nadbiskupija (s vrhbosanskom nadbiskupijom i s križevačkom eparhijom): *Dr. Josip Lang,* kanonik i ravnatelj nadb. sjemeništa u *Zagrebu.*

☛ **Sva pisma i godišnju pretplatu, dotično godišnji prinos S. K., i eventualne reklamacije treba odsele pošiljati: jedino Upravi, dotično** *Otpravništvu u Krk (Veglia), Istra.* ☚

Uplatiše za god. 1913. Fran Vranjac, Trst, K 3. — Knaus Jos. Draga pri Trstu, (za 12, 13.) K 6. Koturas Miho, Otok, K 3. Pravst Albert, ž. upr. ž. upr. Planina (za 12 i 13.) K 6. — Samost. Franj. Vukovar, (za 11, 12 i 13.) K 9. — Vujović Antun, Stoliv, K 3. — Matulina Šime, Benkovac, (do konca 13.) K 4. — Burić Mate, Kaštel Lukšić, (za 12, i 13.) K 6. — Nemec B., ž. Zgonik, (za 12 i 13.) K 6. — Ostoić I., Velaluka, (za 12.) K 3. — Sila Matija, ž. u. Tomaj, K 3. — Kicošević Filip, ž. Novi Slankamen, K 3. — Lah Laurencij, ž. Sv. Križ, (za 11, 12 i 13.) K 9. — Katalinić Dn Ivan, Skradin, K 3. — Kemr Fran, ž. Marezige, K 3. — Vecchiardo Petar, Silba, (za 12 i 13.) K 6. — Hoknjec Ivo, prof. Maribor, (za 10 i 13.) K 5. — Fabijanić Anton, Baška, K 3. — Rifel Josip, kat. Sarajevo, (za 12 i 13.) K 6. — Verce Josip, kpl. Predoslji, K 3. — Matulić Jakov, Postire, (za 12 i 13.) K 6. — Zlatar Petar, ž. Donji Hunjac, K 3. — Mihrović Antun, ž. Tonipojevci, (za 12 l 13.) K 6. — Cerjak

SVEĆENIČKA ZAJEDNICA

Br. 2. | Veljača 1914. | God. IV. (XIII.)

A i B katoličke politike.

Dvije riječi za uvod.

Nije doduše zadatak „Svećeničke Zajednice", da se bavi politikom. Međutim nam ipak nitko ne može poreći pravo, da raspravljamo o načelnim pitanjima, koja zasijecaju u politički život, navlastitio ako su vjerske i etičke naravi. Takvih pitanja ima sva sila. No tko će i katoličkom svećeniku zabraniti politiku? On istina vojuje u kraljevstvu, za koje veli Isukrst, da nije od ovog svijeta, ali dok živi na zemlji, ostaje i svećenik, kakono veli sv. Pavao, civis Romanus, a kao takav uživa i politička prava.

Uz to ima još jedan drugi razlog, zašto smatramo nužnim, da u ovom svojem nepolitičkom glasilu iziđemo na političko polje. To je nada sve očajni politički kaos, koji je u novije vrijeme zavladao Hrvatskom. Bit će zacijelo ne samo u interesu narodne stvari, nego poglavito zdravog razvoja vjerskog i ćudorednog života u nas, ako unesemo u ovaj kaos nešto načelne svjetlosti. Za razriješenje zamršenih problema upotrebljavaju učeni ljudi izvjesne formule. Jednu takovu formulu za razriješenje i sređenje naših političkih prilika podaje nam naslov, što ga postavismo na čelo ovome članku.

A i B katoličke politike! Tko rekne A, valja da rekne i B. Poznata je to poslovica. To i jeste što hoćemo da se razumijeva pod našom formulom. A više i ne trebamo. Jer sva dezolatnost, sav neuspjeh politike u katoličkim zemljama moderne Evrope potječe jedino otuda, što katolici afirmaciju, koju izrazuju u A, ne protežu na B. To vrijedi i za našu katoličku Hrvatsku.

A katoličke politike ili politika sv. Pisma.

Osnovni se zakoni katoličke politike nalaze zacrtani prstom Božjim u sv. Pismu. To je naš A, kodeks katoličke politike, što ga kao pra-

vovjerni kršćani usvajamo i mi. Nema gotovo nijednog važnijeg pitanja, a da nije načelno riješeno u ovom kodeksu. Navest ćemo glavna poglavlja.

Sv. Pismo proglasuje *suverenstvo* i *zakonitost državne oblasti:* „Nema vlasti, da nije od Boga, a što su vlasti, od Boga su postavljene“ (Rim. 13, 1.)

Sv. Pismo *potvrđuje auktoritet državne vlasti* obvezujući podanike u savjesti i pod grijeh na poslušnost: „Svaka duša neka se pokorava vlastima, koje vladaju . . . Tko se suprotivi vlasti, suprotivi se naredbi Božjoj . . . i primit će grijeh na se . . . Valja se pokoravati ne samo od straha, nego i po savjesti“ (Rim. 13.)

Sv. Pismo načelno riješava *crkveno-politički problem* ili pitanje odnošaja između Crkve i države: „Dajte cesaru cesarevo i Bogu Božje“ (Mat. 22, 21.)

Sv. Pismo određuje državnoj vlasti kao poglaviti zadatak njezin, da *štiti pravo i kroji pravdu:* „Vladar nosi mač, osvetnik onomu, koji zlo čini. Knezovi su strah zlim djelima. Zato hoćeš li, da se ne bojiš vlasti, čini dobro“ (Rim. 13.)

No vršeći vlast svoju neka vladari ne misle, da *mogu postupati samovoljno:* oni su za sve što čine odgovorni Onomu, koji se zove „Rex regum et Dominus dominantium“ (Apok. 19, 16.) Oni su tek „sluge Božji“; zato ih i opominje Duh Sveti: „Služite Gospodu sa strahom, da se ne razgnjevi, a vi ne izginete s pravog puta“ (Ps. 2.)

Stoga i ne *opstoji pravo u fizičnoj sili,* a tako zvana politika uspjeha pred Bogom je grdoba. Samo što se naređuje u *suglasju sa vječnom Mudrosti,* ima snagu zakona i obvezuje podanike: „Po meni (Božjoj Mudrosti) vladaju kraljevi i zakonodavci naređuju, što je pravo“ (Prov. 8, 15.)

Kako pojedine ljude, tako je Bog i *narode i države potčinio Sinu Svome Isukrstu,* pa treba i oni da se pokoravaju zakonu Njegova Evanđelja. Bog govori Sinu Svome: „Dat ću ti narode u nasljedstvo, i krajeve zemaljske u posjed tvoj“ (Ps. 8.)

Prekršaji naravskog ili evanđeoskog zakona sačinjavaju stoga *grijeh,* što ga *Bog na državi ili narodu pedepše:* „Ecce oculi Domini Dei super regnum peccans, et conteram illud a facie terrae“ (Am. 9, 8.) „Narod će i kraljevstvo, koje Bogu ne služi, poginuti“ (Iz. 60, 12.)

No kako za pojedince, tako i *za narode i države* ima u Boga milosti, ako se poprave i k Njemu povrate, jer Bog je sve stvorio, da biva i učinio je narode zemlje izlječivima (Mudr. 1, 14.)

Međutim imadu i *podanici svoja prava,* i ta se u biti svode na to, da su im predstavnici vlasti dužni služiti, promičući njihovu do-

brobit i korist. Ovo je pravo podanicima opet obezbijedio Isukrst, koji je došao na zemlju, ne da mu se služi, nego da on ljudima služi. Isukrst je razvalio „plod rastave“ između privilegovane kaste gospodara i robova uzvisivši sve ljude bez razlike na dostojanstvo djece Božje i pobrativši ih među sobom. Time je udaren temelj kršćanskom demokratizmu, koji stavlja svoj zadatak u osvješćenje i prosvjetljenje širokih pučkih slojeva, te ih čini time sve sposobnijima, da uživaju građanske i političke sloboštine i učestvuju u upravi javnih posala.

I međunarodno je pravo Isusovim Evanđeljem dobilo svoju sankciju i direktivu. Isusovo je Evanđelje nauka *narodne slobode i jednakopravnosti.* Tu nema više razlike između Židova i Grka, kako dovikuje Apostol rimskim vlastodršcima (Rim. 10, 12.) Tu prestaje Grk i Židov, obrezan i neobrezan, barbarin i Skita, rob i slobodnjak: sve i u svemu je Krist (Kol. 3, 11.) Svi se narodi mole jednom Bogu nazivljuć ga Ocem. Svako nepravedno zatiranje jednog naroda od drugog, svako uskraćivanje narodnih ili bilo kojih prirodnih prava isključuje se po evanđeoskom zakonu, koji je svakome čovjeku duboko u srce zapisan: „Sve što hoćete, da čine ljudi vama, činite i vi njima“ (Mat. 7, 12.) To glasi negativno: Što vi ne ćete, da ljudi čine vama, ne činite ni vi njima!

To je A katoličke politike, što ga i mi ispovijedamo; jer riječ je to Božja. Na ovaj A valja da kao vjerni kršćani i katolici odgovorimo sa B, to jest da ova izložena evanđeoska načela primjenjujemo na politički život i javne prilike, u kojima se nalazimo. Ova načela moraju nam biti putokazom u političkom radu, kriterijem u prosuđivanju političkih formacija i stranaka, društava, novina, kompromisa. Ona moraju da nas prate k izbornoj žari, u zakonodavna zastupstva, na političke skupštine, da nas vode kod uređivanja političkih novina. Svjetlost ovih načela treba da unesemo u moderni politički kaos uz devizu: Fiat lux! I upirući nepomično oči svoje u ovu svjetlost valja da neumornom energijom ustrajemo u nastojanju oko sanacije rastrovanih prilika naše hrvatske domovine. (Slijedi)

Poezija Sv. Pisma[1].

Pjesništvo je opći materinski jezik svih naroda. Teško da bi se moglo dokazati, da bi koji narod u povijesti ljudskoga roda bio tako nisko spao, da se ne bi kod njega našlo traga pjesničkome poletu i pjesničkome izražavanju svojih

[1]) LITERATURA UPOTREBLJENA: Zschokke H.: Historia sacra A. T., Vindobonae 1894.; Cornely R.: Hist.-crit. Introductio in U. T. libros II/2, Parisiis 1897.:

misli. Pače upravo moderna ukočena i utilitaristična kultura, koja ide ili samo za materijalnim napretkom, ili samo za jednostranim razvitkom razuma, a odnemaruje oplemenjivanje srca, kao da guši pjesništvo. Možda bi nam opća kulturna povjesnica pružila obilje dokaza za ovu našu tvrdnju, ali mi ćemo tek napomenuti, kako imamo mi zato najjasniji dokaz kod našega samoga naroda. Gotovo bismo mogli kazati, da je naš narod u prošlosti samo u pjesmi znao i veseliti se i tugovati. Kod onih naroda, koje mi zovemo manje kulturnima, kao da je pjesništvo opća narodna svojina, dok kod onih naroda, koje zovemo kulturnijima, pjesništvo je svojina pojedinaca. Nama je dosta, da to konstatiramo, a nije naš zadatak, da toj pojavi tražimo uzroke, bilo psihološke, bilo socijalne.

Da je i odabrani hebrejski narod bio dionikom u prošlosti toga općenitoga dara Božjega, svjedoči nam sveto Pismo na svakoj gotovo stranici. Pjevali su Hebrejci i u privatnom i u javnom životu, pjevali su u veselim i u tužnim zgodama. Rodilo se u kući dijete, i sa slabašnim glasićem novorođenčeta spojio se glas zahvalnih roditelja, koji hvale Boga na daru (I. Sam. 2, 1. ss.) Rodio se svijetu Spasitelj, anđeli mu pjevaju: — Slava v višnjih Bogu i na zemlji mir člověkom blagovoljenija. U kući Zaharijinoj treba obrezati novorođenca, a ocu razvezao se jezik, da ispjeva pjesan: — Blagoslovljen Gospod Bog Izrailjev, jako posěti i stvori izbavljenije ljudem svojim. U Pjesmi nad pjesmama imamo svakako tragova svatovskim pjesmama. Junaka, na povratku iz pobjedonosna rata, dočekale bi žene i djevice pjevajući njemu u slavu. Kukavicu, koji bi sa bojišta pobjegao, ili bi se u boju slabo ponio, žigosale bi rugalicama. Na svečanim gozbama nije manjkala pjesma:... cithara et lyra et tympanum et tibia et vinum in conviviis vestris (Is. 5. 12.) A na kraljevskom dvoru bilo je toliko pjevanja, da Barsilai odgovara Davidu, koji ga moli, da bi još ostao: — Numquid possum audire ultra vocem cantorum atque cantatricum? (II. Sam. 19, 35.) A da ne bi mi pomislili, da su narikače samo nešto specijalno našega, Jeremija (9, 16) izričito spominje „mulieres lamentatrices".

Ako je već savkoliki život naroda hebrejskoga, i zasebni i javni, bio zaslađen pjesmom, nije nikakvo čudo, da je pjesmom protkano i svekoliko njihovo bogoštovlje. Kod naroda hebrejskoga, zbog teokracije, teško je i razlučiti politički narodni život od vjerskoga života. Kad bi

Zorell F: De arte rhythmica Hebraeorum, Parisiis 1910.; Zapletal V.: De poësi Hebraeorum, Friburgi (Helv.) 1909.; Knabenbauer I.: Commentarius in Psalmos, Parisiis 1912.: Niglutsch J.: Brevis explicatio Psalmorum, Tridenti 1910.

Prijevodi psalama, staroslovenski u izdanju Brčićevu (Ulomci), hrvatski od Škarića, talijanski od Martinija i slovenski od Vesela.

podigli korablju zavjeta, da in ona vodi u boj proti neprijateljima, pjevali bi:

„Surge, Domine,
„Ut dissipentur inimici tui,
„Et fugiant adversarii tui" (Num. 10, 35.)

Ako bi kome došla u glavu misao, da ovo neprekidno pjesničko poimanje života ovisi o istočnom podneblju, mimogred ćemo tek spomenuti, da Muhamed, čistokrvni istočnjak, mrzi pjesnike i prezire pjesme.

Koraknimo dalje, da iz bližega ogledamo i vrst i ustrojstvo hebrejskoga pjesništva.

Nauka dijeli pjesničke umotvore u lirske, didaktične, epske i dramatske. U sv. Pismu ne ima epskoga, ni dramatskoga pjesništva. Sve je biblijsko pjesništvo lirsko i didaktično. To je činjenica, a stručnjacima je prepušteno, da istražuju zašto je to tako. Epos, vele oni, ljubi mitologiju, svjetske junake i slučaj, a svemu tomu ne ima mjesta u bibliji. Drama, kažu, raspliće narodne običaje, ispituje dušu naroda u odnošaju sa profanim pravima i dužnostima, te iziskuje osobiti zaplet i rasplet. Kako bilo da bilo, eposa i drame u bibliji ne ima. U lirskome pjesništvu duša se ponizuje i rastapa pred veličanstvom Božjim, a u didaktičnom stupa sam Bog po prorocima i hagiografima, da čovjeku, ljubljenomu svomu razumnomu stvoru, kao Stvoritelj i kao Otac dade zapovijedi, naputke i savjete. To biblijsko lirsko i didaktično pjesništvo spaja čovjeka, u zemaljskoj suznoj dolini, sa Bogom u njegovoj nebeskoj visini. Do kakvih pri tom veličanstvenih izjava dolazi, i od strane duše i od strane Boga, poznato je svakome, koji je ikoliko zavirio u Bibliju. Nije moja nakana, da s te misaone strane ogledam to sveto pjesništvo. Moja je nakana, da nešto rečem o vanjskoj konstrukciti, o obliku tehničkom biblijskoga pjesništva.

Jesu li Židovi u svojem pjesništvu poznavali kakvo mjerilo, kao Grci i Latini? Jesu li znali za srok (rimu), kao moderno pjesništvo? Jesu li svoje pjesničke misli izražavali u odmjerenim stihovima, u našem znamenovanju te riječi, i jesu li stihove vezali u kitice? Kakva je bila tehnika, vanjska struktura, u koju su oni uprezali svoje pjesničke umotvore?

Da su Židovi poznavali i upotrebljavali u svome pjesništvu nekakav ritam, neko mjerilo, to možemo gotovo stalnim držati, jer nekakav ritam, makar i ne brojili slovke, ni po kvalitetu, ni po kvantitetu, upotrebljava i dobar govornik, te nas govor vješta govornika, i mimo klasičnosti jezika, mnogokrat zanima već i samo zbog njegove harmonijoznosti. Za primjer uzmimo seljaka, kad se nađe u svom elementu,

pak drži kakvu nazdravicu. Misli što ih on razvija poznate su nam otprije; govor njegov sa gramatične i leksikalne strane možda nas ni malo ne zadovoljava, ali mnogo krat on znade dati svomu govoru nekakav timbar, nekakav ritam, koji nađe nekakvu jeku u nama, i mi se prepustimo tome njegovome ritmu, i duševno se onaj čas gibljemo po njegovoj komandi. Ali ako govorimo o nekom određenom pjesničkom mjerilu, sad bilo da se osniva na dugim i kratkim slovkama, bilo na naglašenim ili nenaglašenim; ili da se slovke naprosto broje, tada je malo teže odgovoriti, da li su takvo mjerilo poznavali Židovi. Ima učenjaka (Zapletal, Zorell, Schloegl i dr.), koji tvrde, da su Židovi imali upravo tako izbrušeno svoje pjesničko mjerilo, kako Grci i Latini, samo što se je to mjerilo obaziralo samo na naglašene slovke, te se nenaglašene slovke naprosto nijesu brojile, tako da je stih bio uvijek pravilan, kad je u njemu bio onaj stanoviti broj naglašenih slovki, bez obzira na broj nenaglašenih. Nekakvu analogiju tome nalazimo u dugim i kratkim slovkama kod Grka i Latina. Glavna je uloga pripadala dugim slovkama, dok su kratke imale neku sporednu ulogu. Zorell je sastavio u tom pogledu čitav sustav hebrejskoga metra. Naglašene slovke (eutonae) on bilježi uskličnikom (!), nenaglašene (atonae) točkom (.), i onda kaže, da može stih započeti slovkom naglašenom (!), ili može ispred naglašene biti jedna, dvije, pače (rеđe doduše) i tri nenaglašene slovke (.! ..! ...! !) U slijedećim stopama u istome stihu mogu opet biti takve stope, samo što rijetko dolazi u stopi jedna sama naglašena slovka (!), a u svakom slučaju može još za naglašenom slovkom slijediti i jedna nenaglašena: .! (.) ..! (.) ...! (.) On je pače više pjesama i sveo na ovu teoriju.

(Nastavit će se).

O bratovštinama i nabožnim udruženjima za svećenike.

U zadnjem smo broju na ovome mjestu iznijeli nekoje misli o bratovštinama i nabožnim udrugama, koje su ustanovljene u prvom redu za vjernike lajičke ruke. Ovaj ćemo put prozboriti dvije o nabožnim udruženjima za svećenstvo. Već dugo vremena nešto imamo na srcu, što bismo htjeli ovdje mnogim našim prijateljima i pristašama očito kazati.

I u apostolskom se revnovanju mogu kadšto preći granice, što ih svakome pa i najplemenitijem nastojanju zasjeca razboritost. Nije uvijek zgodno uvesti sve što je inače dobro i hvalevrijedno. To vrijedi i za svećenička udruženja.

Gotovo svaki mjesec dođe poziv za jednu ili drugu svećeničku bratovštinu, ligu, kongregaciju, tako te se čovjek ne može više snaći, šta bi i kuda bi. Est modus in rebus. I na svećenička udruženja valja primijeniti onu: Non multa, sed multum. — Da govorimo konkretnije.

Ima eto već trinaest godina, otkako pokrenusmo „Eucharistiju“ pozivom na časno svećenstvo, ne bi li se što brojnije upisalo u družbu Svećenika Klanjalaca. Bili smo naime uvjereni, da za svećenika, čije je zvanje eminentno euharističke naravi, nema izdašnijeg sredstva za usavršenje samoga sebe od pobožnosti k Presvetome oltarskome Sakramentu. Pred tri smo godine svoj organizacioni program popunili udrugom, koju smo nazvali „Svećeničkom Zajednicom“, nalik na diljem Evrope raširenu „Unio Apostolica“, koju zapada visoka čast, da ima među svojim članovima papu Pija X. Mi smo, prije nego ćemo se dati na posao, svoj naum otkrili sv. Ocu Piju X. samome isprosivši si njegov blagoslov. Što više, od njega smo dobili i primjerak pravila pomenute „Unio Apostolica“.

Dali smo se na posao. Ne bez uspjeha. Ideja euharističke organizacije širi se sve dalje u hrv. svećenstvu. Možemo s veseljem konstatovati, da naše euharističko-zajedničarsko udruženje nosi već sada lijepih plodova. To nas i sokoli, e ustrajemo u započetom radu. Naša je lozinka: Naprijed putem, kojim krenusmo ne obazirući se ni na desnu ni na lijevu! Ta i riječ Božja veli: „Nitko, koji metne ruku svoju na plug, pa se ogledava natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje“ (Luk. 9, 62.)

Međutim u novije se doba zamislila i druga udruženja za katoličko svećenstvo. Spominjemo n. pr. Euharističnu ligu: „Sacerdotale eucharisticum Foedus“, ligu „Pro Pontifice et Ecclesia“ i t. d. To su vrlo korisne i eminentno savremene udruge, odobrene i pohvaljene od vrhovnog poglavara Crkve sv. Oca! I mi smo o jednoj i drugoj pisali, hvaleći i preporučujući ih.

Uza sve to nijesmo ipak pronašli za zgodno, da, barem za sada, u svome glasilu istupimo kao izričiti propagatori pomenutih i drugih sličnih udruženja. Zašto ne? Ne zato, što ne bismo priznavali njihove koristi i savremenosti, kako već rekosmo; nego jedino zato jer želimo, da se od nas započeto djelo — dvostrukog euharističkog udruženja Svećenika Klanjalaca, Zajedničara — raširi i zahvati što dublje korijenje u hrvatskome svećenstvu. Metnuli smo ruku na plug, zato ne smatramo za razborito obazirati se natrag.

A nema za to ni razloga. Uzmimo dvije gore spomenute svećeničke lige! Prva si stavlja za zadaću: širiti čestu i svagdanju Pričest; druga ima svrhu: promicati u svećenstvu i u vjernicima odanost prema

sv. Stolici. Lijepo, potrebno jedno i drugo! No pitamo: Zar se ne postizavaju pomenute svrhe i našom dvostrukom organizacijom Svećenika Klanjalaca i Zajedničara?[1]) Družba Sveć. Klanjalaca uzgaja svećenike u euharistićkom duhu, a svećenik prožet ovim duhom što će smatrati svetijom a i ugodnijom dužnosti nego li u svojim vjernicima njetiti vatru euharističke ljubavi potičuć ih na što češću pričest? A Svećenička Zajednica vojujući pod zaštitom Presv. Srca Isusova ne nastoji li i ona svećenstvo uzgojiti i utvrditi u duhu poslušnosti i odanosti prema sv. Stolici i biskupima? Zar se to uvijek i ne naglasuje? Zar naša organizacija ne stoji svakolika na ovom osnovu? I pravila i cijelo ustrojstvo odgovaraju toj svrsi. Neka se nitko ne boji: Svećenstvo duha euharističkoga, svećenstvo, koje misli i živi u duhu zajedničarske organizacije, nema i ne može gojiti uzvišenijih ideala nego li da sve više širi kraljevstvo euharističko, te se u svetoj poslušnosti, poniznosti i samozataji pokorava onima, koje je Duh Sveti postavio, da upravljaju Crkvom Božjom.

Uostalom, poticati vjernike na čestu pričest i pobožnost k Presv. Euharistiji pa upotrebljavati u tu svrhu shodna sredstva, dužnost je svakog svećenika, napose dušobrižnika, otkako je sv. Otac izdao poznate dekrete o svagdanjoj i čestoj pričesti, i o pričesti djece. Ovoj se dužnosti ne može otimati nitko. Euhar. liga svećenike samo potiče, e ovu dužnost što savjesnije i revnije vrše. No valja držati na umu, da će svećenik ovu dužnost savjesno i revno vršiti samo onda, ako i njegovo srce gori vatrom euharističke pobožnosti. Nitko ne može dati čega sam nema. Oganj se njeti samo ognjem. Zato i euharistička liga bez svećenika prožetih duhom euharističkim, kako ih uzgaja upravo družba Svećenika Klanjalaca, prava je, štono riječ, contradictio in adiecto, organizacija bez realnog osnova. Ta kako će svećenici revnovati za nešto zašto nemaju smisla ni zanosa? Isto vrijedi za ligu „Pro Pontifice et Ecclesia". Otkuda ćemo dobiti svećenikâ odanih i poslušnih Papi i Crkvi, ako ih ne uzgojimo u školi onoga Isusa, koji bijaše poslušan do smrti križa, poslušan i Ocu i ljudima, kojima je Otac dao oblast nad Njim?

Tako eto naša organizacija postizava svrhu jedne i druge lige, sigurnije i u potpunijoj mjeri nego li mogu one same. Isto bi se dalo dokazati i glede drugih sličnih liga ili nabožnih udruga svećeničkih. Naravski! Kao što je Euharistija, budući u njoj Bog sâm, skup i vrelo svihkolikih milosti, tako je i euharističko udruženje poput našega uzgojilište i rasadište svih kreposti, potrebitih katoličkom svećeniku, čije dostojanstvo i misija stoji svakolika u službi euharističkog Kralja.

[1]) Isto vrijedi i za „Sodalitas Sacerdotum in honorem Ss. Cordis" među slovenskim svećenstvom, koja je u stvari ista sa našom „Sveć Zajednicom".

Pošto dakle u nas postoji ovakva organizacija, zato mislimo, da ćemo učiniti najbolje, ako se ograničimo na nju uloživši sve svoje sile, ne bi li se u nas sve bolje proširila i utvrdila; dok možemo druge slične svećeničke udruge i organizacije prepustiti drugima, da se naime uvedu ondje, gdje još nema nikakve organizacije nalik na našu.

Cilj naš nam lebdi jasno pred očima: Pomoću udruga — Svećenika Klanjalaca i Sveć. Zajednice — preporoditi se duhom euharističkog Kralja Isukrsta. Više ni ne trebamo. Gdje je zavladao duh Isusov, ondje ima i poslušnosti i odanosti Crkvi i Papi, ondje ima i revnosti i zanosa za promicanje sv. Pričesti i širenje euhar. kraljevstva među vjernicima. Zato ćemo mi k svomu cilju, ustrajno, odvažno.

Uostalom mi ćemo se iskreno veseliti, ma što se dobra u nas uvelo, bila to svećenička liga ili kongregacija — ta tko će si i prisvajati monopol svećeničke preporodne akcije? Htjeli smo samo da očitujemo što mi o stvari mislimo. Quisque in suo sensu abundet. Ta mi druge želje ni nemamo, nego da se promiče dobra stvar, da se svećenstvo a po njem katolički puk sve više osvijesti i preporodi euharističkim duhom. Ma tko oko toga nastojao i polučio bilo kakav uspjeh, nikomu draže nego nama. Dum omni modo . . Christus annuntietur, in hoc gaudemus, sed et gaudebimus (Fil. 1, 18.)

Bilješke iz euharističkog pokreta.

Najprije gospodar pa onda njegovi prijatelji!

Jedan dušobrižnik piše: „Komu nije upalo u oči, kako se u mnogim župama vjernici često mole pred slikom jednoga ili drugoga sveca, njemu na čast daruju svijeće i novac, dok malo ili nitko ne misli na Boga sakrivenoga u Svetohraništu. U jednom mjestu, gdje sam više godina služio, donijeli bi često vjernici svijeće, da ih stavim na oltar sv. Josipa ili sv. Antuna Padovanskoga, ali nitko ni da bi se sjetio Presv. Sakramenta. Jednog dana, razgovarajući s jednim pobožnim i inteligentnim mladićem, upozorim ga na tu pojavu i nagovorim, da mi svoje svijeće daruje za glavni oltar, gdje bi gorjele na čast Svetotajstvenog Isusa. Mladić me razumio i poslušao. Njegov je primjer povukao druge. Ljudi se sada često a osobito prvog petka svakog mjeseca, sjete Božanskog Utamničenika."

Upotrebljuj sva zgodna sredstva!

U jednom selu neki grobni natpisi glase: Molite, pričestite se, slušajte jednu sv. misu za dušu vašeg pokojnog oca (muža brata itd.) Tu je i tamo taj poziv tako stiliziran, e izgleda da dolazi od samoga pokojnika. Pravi kršćanski način, kojim nas naši mili sjećaju, da njima pomognemo a da ujedno sebe posvećujemo!

Apostolat s djecom.

Prigodom sv. poslanstva bilo je prepušteno više djece k prvoj sv. pričesti već prvih dana iza kratkog poučavanja. Pozvali su ih misijonari, da pristupe sv. pričesti svakog dana za vrijeme cijelog poslanstva. Kako su im oči sijevale od radosti! Skoro nijedan nije falio, a neki su imali — bilo je u zimi — da prevale 2 ili 3 kilometra puta. Više je roditelja pratilo sinove i kćeri. Dječji je primjer povukao i odrasle. Zadnjih dana poslanstva bilo je više muškaraca, koji su se svaki dan pričešćivali.

Sredstvo za obraćenje grješnika.

Tko nema u svojoj župi kojeg nepopravljivog grješnika? A kako boli dušu svećenikovu, kad takovi nesretnici dođu do smrti a odbijaju sv. sakramente! Što da učiniš? Evo što piše duh. pomoćnik u jednom velikom gradu: „Ovih sam dana susreo sedmogodišnjega dečka, koji je pred dva mjeseca pristupio prvoj pričesti i sada često prilazi Stolu anđeoskome. „Ivane, rekoh mu, jedan otac obitelji je na umoru, odbio je svećenika i hoće de umre bez sakramenata. Prikaži tvoju nutrašnju sv. pričest za njegovo obraćenje". I mali posluša, a drugi dan po podne pozove umirući svećenika, te se pomiri s Bogom."

Oh, kad bi svećenici znali, koje im neprocijenive Apostole Spasitelj daje u nevinoj djeci!

Prva pričest i česta pričest.

Župnik jednog malenog sela u Lotaringiji, koje broji 500 duša, piše: „Godine 1911. imao sam 1700 pričesti više nego god. 1910. Imam samo troje djece, što su prešla sedmu godinu i koja se nijesu još pričestila. Mnogi su se pričestili prije sedme godine. Imam više njih, koji se iza prve pričesti svake nedjelje redovito pričešćuju. A roditelji im ne brane! Poučavanje vjeronauka ide bolje: djeca su pozornija, pobožnija i tačnija . . . Treba papinu riječ svuda urgirati: to je riječ Božja, riječ vječnoga života."

Drugi piše:

„Samo djeca, koja se nauče odmah iza prve pričesti pristupati često k primanju Euharistije, ustraju u čestom primanju Sakramenata."

Drugi mlitave i napokon se posve otuđe.

Zašto ta razlika?

U dvije župe, koje imaju poprečno jednaki broj stanovnika i u kojima su jednaki životni odnošaji, bio je broj pričesti god. 1911. od 37000 u jednoj, 85000 u drugoj. Zašto ova razlika? U jednoj je ustanovljena bratovština Presv. Sakramenta sa obligatnom generalnom pričesti članova četiri ili pet puta godišnje. U drugoj opstoji euharistička Liga, koja propisuje članovima mjesečnu pričest. K tome sav je rad Uprave (rasprave, dijeljenje brošura itd.) upravljen gojenju Euharističnog duha među članovima te njihovu uzgajanju za prave Apostole Euharistije u privatnom i javnom životu.

Jedno sredstvo.

Neki je župnik (sada je već preminuo) bio samo godinu i pô u svojoj župi. On osnova bratovštinu Presv. Sakramenta, koja je brojila 1000 članova. Godine 1911. podijelilo se u onom mjestu 23000 sv. pričesti a godine 1912. preko 88000. Ali ta je bratovština bila de facto *Presvetog Sakramenta* a ne de nomine.

Pričest po volji.

Nije bez uzroka bila prihvaćena na euhar. kongresu u Montrealu u svećeničkoj sekciji resolucija, da se pođe što više u susret vjernika, koji se žele pričešćivati. U mnogim se mjestima na žalost drže dušobrižnici starih rđavih običaja. Neki ne će da dijele sv. pričest prije mise, neki ne će iza mise. U nekim pak župama ne dijeli se pričest *principielno* u radne dane. Župljani su na to naučeni, ali stranci, koje se tako od Stola Gospodnjega odbija, vele: Svećenik, koji ne će da svagdano dijeli kruh nebeski, ne zaslužuje svoj svagdanji kruh.

(Iz „SS. Eucharistia".)

Taedium Missae et Breviarii

in Sacerdote indicium est morbi spiritualis, phthisi haud absimilis, quae vires corporis sensim consumens aegrotum ad mortem agit. Huius taedii typicam imaginem reperimus iam in populo Israel, qui a Deo in deserto mirabiliter manna de coelo missa enutritus conqueri coepit: „Anima nostra iam nauseat super cibo isto levissimo" (Lev. 21, 5.) Invenitur fors Sacerdos, cui Missa et Breviarium gravissimum ac importabile onus videatur, ita ut omnem occasionem quaerat, qua eo levari possit. Quasi onus hoc portans non valeat plena perfectaque libertate frui. Inde originem duxisse videtur illud: Nos itinerantes neque missamus neque breviamus. Sacerdos quidam cum in hospitium otiandi ac vires reficiendi gratia venit, interrogatus a domino hospitii, qua hora celebrare desideraret: „Ego, inquit, diebus tantum Domini Missam celebrabo, quia per aliquot hebdomadas liberius ac sine ulla molestia transigere constitui."

Sunt etiam qui futili quoque praetextu a Missae celebratione se excusent. Saepe a mero casu pendet, utrum celebraturi sint annon. Praetenditur indispositio, invalitudo, utique rarissime vera, sed semper fere imaginaria. Interdum nescio quid in buccam venit ut a celebrando abstineatur.

Ego Sacerdotem, qui levissima quaque vel nulla causa Missam celebrare praetermittit, nunquam non sine aliquo metu contemplor. Non acsi eum nescio quam gravium culparum reum existimem. Timeo tamen de levitate. Eiusmodi Sacerdotem compararem nautae, qui navem suam casui committit. Quis scit, quae sors eum in mari maneat? Quomodo diem transiget? Ubique insidiae, ubique laquei, tentationes ac illecebrae mundi, ut taceam de domesticis hominis, quibus excruciatus Paulus quasi desperabundus gemebat: Quis me liberabit

a carcere corporis huius? Et an poterit Sacerdos, qui mane pane vitae refici praetermisit, negotiis diei distractus sensum Domini conservare? Annon potius spiritu mundi sensim diffluet? Panis eucharisticus unus est, quo Sacerdos animam ad profectum alere potest. Quem si neglegit, non proficiet. Iam autem non proficere in vita spirituali deficere, regredi est. Nolimus falli, Fratres. Ad nos imprimis, Sacerdotes Iesu Christi, horrenda illa verba dicuntur: „Quia tepidus es, et nec frigidus nec calidus, ideo incipiam te evomere ex ore meo" (Apoc. 3, 16.) Panis eucharistici nausea, orta ex levi saepeque intermissa celebratione Missae, causa potissima teporis nostri est. Et annon fors Dominus ex ore suo iam evomere nos incepit?

Quam futiles causas interponimus, ut a Missa celebranda abstineamus! *Libertatis* studium animique relaxationem praetendimus! Ubi maior libertas quam in Iesu Christo? „Ubi Spiritus Domini, ibi libertas" (II. Cor. 3, 17.) „Si ergo vos Filius liberaverit, vere liberi eritis" (Ioa. 8, 36.) Quo magis a Domino discedimus, eo maius libertatis dispendium patimur indignaeque peccati ac concupiscentiae servituti subicimur. Ubi suavior *animi relaxatio?* An nunquam experti sumus veritatem verborum S. Spiritus: Laetamini in Domino . . . . . Gaudete in Domino semper? Dominus Iesus, qui electos Paradisi aeterna beat felicitate et gaudio, nobis fastidium parit?! Fastidium cibi indicium est corporis infirmi ac languentis. Et anima Sacerdotis, quae cibum angelorum nauseat, periculose languet, et nisi medicinam adhibuerit, timendum, ne misere pereat.

Quare, Frater, hoc tibi regulae instar sit: Nunquam a Missa celebranda abstineas, nisi omnino aegritudine physica aliove non superando impedimento detinearis. Nulla alia excusatio iuvat. Agimus in rebus difficillimis. Deo gratias agamus, quod quotidiana Missae celebratio in consuetudinem venit. Sine hoc divino remedio nostrorum temporum Sacerdos vix dignitati suae servandae munerique implendo par fuerit. Si qua vero declinatio in te est a Sacro frequentando, eam usu vincas. Omnis enim declinatio usu constante inclinationi cedit. In rebus enim spiritualibus ea lex est, ut initio aversationem ac taedium pariant, cum postea, usu perseverante, magis magisque alliciant ac dulcescant. Inter res spirituales principem locum tenet Corpus Iesu Christi, quod in Missa tractatur et sumitur. Tracta, comede perseveranter, Frater dilecte, ne te retrahas, moxque incipies experiri quam verum sit, quod magnus ille s. Sanctus de hoc Mysterio canit:

Qui te gustant, esuriunt,
Qui bibunt, adhuc sitiunt,
Desiderare nesciunt,
Nisi Iesum, quem diligunt.

Biserje i iskrice.

Ne zaboravi, da i dobra može biti previše. Ona njemačka „des Guten zu viel" nije prazna. Nemoj misliti, da ćeš Bog zna što postići svojim dugim propovijedima, ma koliko inače bile učene i dotjerane. Stvarajući Bog vasionu samo je šest puta progovorio. Spasavajući svijet Sin Božji na križu opet je samo sedam puta progovorio, a ipak je sve k sebi privukao.

*

Slijediti Boga — bijaše, kako se pripovijeda, geslo jednoga od sedam mudraca. Bog šuteć uzdržava nebo i zemlju, šuteć upravlja vasionom, šuteć podnosi naše uvrede, šuteć obasiplje svijet svojim blagodatima . . . Tako i ti — šuti pa radi.

*

Quanto magis tibi ipsi vilescis, tanto magis hominibus grandescis.

*

Razgovarao sam s njim dva sata, pa vidjeh, da nosi u glavi ogromnu biblioteku — samo što je drži uvijek zatvorenu, a da ni živu dušu ne pusti u nju. Napokon mu rekoh: Prijatelju, zar ne znaš što piše Apostol: Knjiga ste, koja se čita od svih ljudi! (II. Kor. 3, 2.) Jest, knjige su za to da se čitaju. Otvori dakle svijetu tvoju biblioteku, da može knjige tvoje čitati i tvojim se znanjem okoristiti. Inače čemu i živiš?

*

Ne sit, Frater, alienum a te interdum humi te proicere terraeque pulverem osculari, tu qui pulvis es, et in pulverem reverteris.

*

Ima ljudi na svijetu, koji nijesu nikad nikakve milosti prosili; koji se nijesu nikad nikomu ma na kojoj blagodati ili usluzi zahvalili; koji se nijesu nikad za koju grijéšku pokajali; nikad se pred bližnjim ponizili ili bilo koga pitali za oproštenje . . . Kadagod naiđem na ovakva čovjeka, dolaze mi na um riječi Isusove: „Blago vama siromasima, jer je vaše kraljevstvo Božje . . Ali teško vama bogatašima, jer imate utjehu svoju" (Luk. 6.) O beatam paupertatem!

*

Promisli dobro kako se osobe mijenjaju, i kako se malo možemo uzdati u njih; zato se tvrdo drži uz Boga, jer on se ne mijenja. — Sv. Ter.

*

Kad te obuzme žalost ili se uznemiriš, nemoj ostaviti svojih običnih molitava i pokornih vježbi; jer vrag te nastoji uznemiriti, da ih napustiš. Obavi ih revnije nego inače, pa ćeš vidjeti, kako će ti brzo Bog iskazati svoju milost. — Sv. Ter.

*

Ne tuži se na jelo, bilo prigotovljeno dobro ili zlo, nego misli na žuč i ocat, što ga morao uzeti Isus. — Sv. Ter.

*

Napokon hoćeš li znati, kako se je sv. Augustin oblačio i kako je bivalo kod njegova stola, čuj što o tome pripovijeda Posidije u životopisu svečevu: „Vestes eius et calceamenta lectualia ex moderato et competenti habitu erant, nec nitida nimium, nec abiecta plurimum; quia his vel iactare se insolenter homines solent, vel abicere, ex utroque non quae Iesu Christi, sed quae sua sunt quaerentes. At iste *medium tenebat,* neque in dexteram, neque in sinistram declinans. Mensa usus est frugali et parca, quae quidem inter olera et legumina, etiam carnes aliquando propter hospites, vel quosque infirmiores, semper autem

vinum habebat . . . De vino autem sumendo exstat Apostoli sententia ad Timotheum dicentis: „. . . Vino modico utere propter stomachum et frequentes suas infirmitates“ (I. Tim. 5, 23.) Cochlearibus tantum argenteis utens, cetera vasa quibus mensae inferebantur cibi, vel testea vel lignea vel marmorea fuerunt, non tamen necessitatis inopia, sed proposito voluntatis. Sed et hospitalitatem semper exhibuit. Et in ipsa mensa magis lectionem vel disputationem, quam epulationem potationemque diligebat, et contra pestilentiam humanae consuetudinis in ea ita scriptum habebat:

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,
Hanc mensam indignam noverit esse sibi.

Et ideo omnem convivam a superfluis et noxiis fabulis et detractionibus sese abstinere debere admonebat. Nam et quosdam suos familiarissimos illius scripturae oblitos et contra eam loquentes, tam aspere aliquando reprehendit, ut diceret aut delendos esse illos de mensa versus, aut se de media refectione ad suum cubiculum surrecturum. Quod ego et alii qui illi mensae interfuimus, experti sumus.

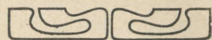
Examen conscientiae sacerdotalis.

Visne, Frater, experimentum facere, quantum in via perfectionis christianae profeceris? Ita. Suadeo tibi, ut de singulis his conscientiam discutias et quidem:

1. Si vis scire, ubi thesaurus tuus sit, explora: a) Quae cogitatio tibi mane e somno evigilanti prima occurrit praeoccupatque? b) Cuius imago vel examen te officium divinum recitantem vel sacra mysteria celebrantem comitatur turbatque? c) Quae cogitatio se menti tuae, cum in solitudine moraris, sponte offert irretitumque te tenet? Ex his cognosces, quanto distes a libertate filiorum Dei, qua Christus nos liberavit.

2. Visne scire, quantum profeceris in castitate? Investiga: a) An in neutram partem movearis, ubi tibi cum hominibus diversae speciei, formae vel sexus conversandum est? b) An praesentiam vel absentiam certarum personarum aequo animo fers? c) Vel annon fors te capit animumque et affectum proeoccupat praesentia certae personae, cum eius absentia ad tristitiam te deducat vel otio taediove repleat? d) An eadem cum benevolentia animique propensione accedis ad excipiendas confessiones nobilium et plebeiorum, marium et feminarum?

(Porro tractabitur.)

Crteži i slike duhovnoga života.

(Za album „Svećeničke Zajednice“ sakuplja Fra Dobroje.)

Življenje se zaneti le iz življenja.
Dr. Anton Zdešar.

XXXIII. In animae speculo Deus conspiciendus.

Sanctus Bernardus in in *opusculo de interiori domo* ita inquit: Ille solus aptus est internae dulcedinis degustare saporem, silentium internae quietis, gratiam iucundae contemplationis, qui in sui

cognitione diu se exercuit, et longo exercitationis usu est plene eruditus. Frustra enim cordis oculum erigit ad videndum Deum, qui nondum idoneus est ad videndum, et perfecte se ipsum cognoscendum. Nam prius necesse est intelligas invisibilia cordis tui, quam intelligere valeas Dei ipsius invisibilia; quod si te cognoscere nequeas, ne praesumas comprehendere, quae sunt supra te; nil enim aptius est ad videndum Deum, quam rationalis animus se ipsum quaerens et plene inveniens. Quod si invisibilia Dei per ea, quae facta sunt, conspiciuntur, quanto facilius per imaginem suam conspici poterit, modo illa tersa sit et pura?

Terge ergo speculum tuum, si velis videre Dominum. Hoc faciat verus poenitens; non cesset quotidie extergere et custodire speculum hoc, et attente inspicere, an in eo sit aliquid quod Deo displicere possit, neque enim minimum offendiculum tolerabile reputat sive actionis sive cogitationis, idque mox lacrymis compunctionis delere curat. Teneat etiam speculum hoc, ne deorsum corruat, ac terrae per amorem inhaereat, aut inanium cogitationum pulvere sordescat.

XXXIV. Abnegatio perfecta.

P. Ludovicus de Ponte sic loquitur: Abnegationem perfectam cognovi in magna vigilantia ad sentiendum motus inordinatos animae, et ad reprimendum statim, et castigando nos pro illis. Hae motuum inordinationes rediguntur ad quatuor:

I. Prima inordinatio est in cogitationibus et imaginationibus de rebus noxiis, vel vanis, vel impertinentibus illo tempore, vel cum nimia sollicitudine.

II. Secunda est in affectionibus et volitionibus rerum prohibitarum, uti sunt affectio superbiae, irae invidiae, et aliae. Vel quoad modos prohibitos, uti est turbatio, vel inquieta propensio ad concionandum, sciendum, et circa officium proprium.

III. Tertia est in repugnantiis erga opera virtutum, cum tepiditate annexa circa illa, uti sunt opera cultus divini, obedientiae, amoris proximorum.

IV. Quarta est libertas sensuum in videndo, audiendo, loquendo, exeundo ad has res cum impetu, curiositate, libertate. Quoad si in his quatuor generibus inordinationum me mortificabo et negabo, tollam impedimenta unionis cum Deo.

Osvrt na naš pokret.

Banovina.

Zagreb. — Dne 29. održavala je „Sveć. Zajednica“ u Zagrebu sastanak, gdje je referirao g. Mih. Ivšić o njemačkim stručnim radnim organizacijama pogledom na encikliku „Singulari quadam“ te o radu naših katoličkih društava. — Izvještaja još nema.

Dalmacija.

Kotor. — Dne 22. siječnja je održan sastanak Zajednice u Prčanju. Nakon pročitanog zapisnika, koji je bez opaske odobren, presjednik otvara opću raspravu o dekretu „Ne temere“. Vlč. T. Milošević uspoređuje „Tametsi“ sa „Ne temere“, e da tim jasnije otskoči razlika. Vlč. A. Rosa iznosi upute, kako se je dušobrižniku vladati u praksi obzirom na pomenuti dekret. Vlč. J. Vujorić stavlja razne kazuse, koji se međusobno uz živo zauzimanje riješiše. Nakon ove rasprave, koja se otegla i tim odnijela dosta vremena ostalima, prelazi se na II. točku: Molitve, pri kojoj se određuje, što se za drugi put ima Odboru dostaviti na pregled. Pošto je vrijeme odmaklo, za nastavak vlč. Rosa prije svršetka pokaza po njemu sastavljene primjerke tiskanica obzirom na „Ne temere“. Pregledavši ih članovi, odobriše, nek se na trošak Zajednice dadu štampati u kojoj kat. tiskari. — Budući je sastanak urečen prije korizme u Perastu.

Spljet. — „Svećenička Zajednica“ grada Spljeta održavala je dne 19. prosinca 1913. svoj deseti redoviti sastanak, sa slijedećim dnevnim redom: 1. Ekshorta: Isusovo porođenje i svećenik, O. Burić, konventualac. 2. Sudstvo u katoličkoj Crkvi, ref. dr. M. Matijaca. 3. Čitanje zapisnika zadnje sjednice. 4. Eventualia. — Kod zadnje se tačke povela riječ o neprilikama i kušnjama, što prijeće razvoj katoličke akcije te progone mjesnu katoličku štampu, a iza toga i o reformi brevira. Msgr. Bulić izražava želju, da nekoji sveci, kao sv. Rok i sv. Vicenc, koji su od vajkada u velikoj časti po Dijecezi, ostanu i nadalje.

Dojdući sastanak bi urečen za drugu polovicu januara 1914. — *Dopisnik.*

Napokon stigao nam iz Spljeta slijedeći dopis, što ga i u cjelini objavljujemo, ne bi li se ovakvo mlado društvo, kako o njemu govori dopisnik, uvelo također u drugim sjemeništima i zavodima Hrvatske, te se time što više među mladeži promicala česta i svagdanja pričest.

Spljet, početkom 1914.

„Ljubimci Euharistije“.

Tako se zove mlado društvo, osnovano ovih dana u našem sjemeništu, na uspomenu duh. vježbâ, koje je vodio O. Bašić, D. I.

Svrha je društvu:

a) Gojiti među članovima: vjeru, zahvalnost i ljubav naprama Isusu, Bogu, Kralju, Gospodaru i Prijatelju našem, bitno prisutnom u Presvetoj Hostiji;

b) nadoknađivati Isusu za: psovke, uvrijede, obešćašćenja i svetogrđa —, kaono i za: nemar, nezahvalnost i zapuštenost, u kojoj ostavljen od ljudi, te osamljen i zaboravljen i od osoba Njemu posvećenih, boravi u Svetohraništu oltara;

c) promicati čestu i svagdanju sv. pričest;

d) napućivati članove neka u časovima: tuge, napasti ili nevolje, idu k izvoru života, u sjenu oltara, pred koljena i na grudi Spasitelja, po blagoslov, po utjehu i mir srca.

Sredstva i dužnosti članova:

Svaki je član dužan: a) barem jedanput na dan, osim pohoda, što pravila zavoda naređuju, pohodit skupa sa svojim odjelom, presv. olt. Sakramenat;

b) barem 3 put na sedmicu pristupiti na sv. pričest;

c) prisustvovati pobožnosti mjesečnog, svečanog klanjanja, pred izloženim Svetotajstvom;

d) kao gorljiv apostol Euharistije, molitvom, primjerom i riječju, među drugovima i uopće među vjernicima, zagovarati i širiti: čast, poklon i slavu euharističkog Isusa — Kralja;

e) dobrovoljnim prinosima promicati izvanjski sjaj te čast i slavu Euharističkoga Kralja.

* * *

Naši „Ljubimci Euharistije“ — 92 ih na broju — razdijeljeni su u 6 odjela; svaki odio napose, sa revniteljem na čelu, u razno doba preko dana, ide na poklon Isusu. Jedanput na dan klanjaju se svi skupa, dok dobar dio članova ide još i pojedince svaki dan na pozdrav i poklon svome Učitelju.

Kroz prvu sedmicu „Ljubimci Euharistije“ pristupili su do 400 puta na sv. pričest te obavili poklonâ oko 1500.

Dao Bog, ustrajali u prvome žaru i poveli se za njima i ostali pitomci naših crkovnih zemalja!

Eucharisticum Cor Jesu, adveniat regnum Tuum!

Istra.

Krk. — *Sastanak „Sveć. Zajednice“ lošinjsko-osorske skupine.* — Dne 22. siječnja obdržavao se sastanak ove skupine u Nerezinama. Dr. Bonefačić čitao je referat „O kulturnim i političkim prilikama u Istri“. Referirao je cijeli jedan sat.

Govori najprije o liberalizmu i klerikalizmu razjašnjujući pojam ovih riječi, a zatim prelazi na prilike u Istri. Ističe, da je talij. stranka u Istri od vajkada bila liberalna i temeljila svoje djelovanje na liberalnim načelima, dok je hrvatska stranka od svog početka bila katolička i kao takova uvijek nastupala u javnom životu, ta i prvi su budioci hrvatske misli u Istri, uz biskupa Dobrilu, bili skoro isključivo sami svećenici.

Zatim spominje, kako se je i u hrv. stranku uvriježio duh liberalizma, tako te moramo zahtijevati, da se kod svake akcije u javnom životu ističu katolička načela.

Zajedničari su u svemu istoga mnijenja, te se jednodušno primaju ove rezolucije:

1) Hrvatski je narodni pokret u Istri zasnovan, započet i proveden u katoličkom duhu i pretežno, skoro isključivo od katoličkih svećenika i uz velike njihove moralne i materijalne žrtve.

2) Stoga se osuđuje svako nastojanje, da se javni život istarskih Hrvata otme uplivu katoličkom i svrne na stazu, koja je u opreci s katoličkim načelima ili barem da bude indiferentan.

3) Žali, da se je „Naša Sloga“ više puta udaljila i zaboravila načela svojih ustanovitelja, pa će ju, ustraje li na tom putu, posve napustiti, bez obzira na njezino ime i prošlost.

4) U kulturnom pogledu ići će u svemu na ruku đačkom ferijalnom družtvu „Dobrila“ i podupirati njegovo nastojanje oko organizacije istarskih Hrvata na kat. načelima.

5) Držat će se svećenici solidarni i smatrat će svojim suboriocima za neumrla Isusova načela učitelje okupljene oko „Hrv. Škole“, koju će podupirati moralno i materijalno.

6) Svećenici okupit će se oko „Polit. društva“, koje, prema novim pravilima, daje jamstva, da će javni polit. život u Istri voditi u duhu u kome je započeo, pa će raditi kod izbora samo za one kandidate, koji se izjave, da će djelovati u duhu i smjeru „Političkog društva“. —

Budući da je referent spomenuo u svojoj raspravi tolike vrlo važne stvari, koje će mnogima biti nepoznate, zajedničari izrazuju želju, da bi referent svoju radnju dao štampati. —

Eventualia:

a) S obzirom na izjave na str. 218. „Sv. Zajednice“, zajedničari mole uredništvo „S. Z.“, da bi list ostao u glavnom kakav jest i sada, a da bi ulogu oko asketičnog uzgoja za lajike preuzeo koji drugi list, jer bi se moglo dogoditi, da ne bi list odgovarao svojoj pravoj svrsi. —

b) Umoljava se Predsjedništvo, da bi kod obdržavanja sastanaka zajednica ove biskupije (zajedničkih) pazilo na godišnje doba i na komunikacije. —

Budući se sastanak uriče u Punti Križa, dne 26. ožujka o. g., a referirat će član Ilijić o crkvenom pjevanju.

Stanje družbe Svećenika Klanjalaca koncem g. 1913.

Đakovo. — Svećenika upisanih u Družbi ima 41. Libele šalje ih 11; što se tiče ostalih, ne zna se, da li šalju libele neposredno ili su prestali biti članovima.

Dubrovnik. — Družba broji 22 člana. Šalje ih redovito svoje libele 8, na prekide 4, a 10 ih ne šalje. — Nijedan član nije umro kroz g. 1913. — Prigodom se duhovnih vježbi, konferencija itd. govori o duhu ove Udruge, te se svećenicima preporuča, da čitaju „Svećeničku Zajednicu“.

Hvar. — Ima 47 članova. Od ovih šalju redovito libele 24, drugi kadikad, a neki nikad. „Neka ih Uredništvo potakne na dužnost“.

Krk. — Uruga broji 41 član, od kojih 32 svjetovna, a 9 redovnika. Prilično redovito šalju svoje libele 23 svećenika i 5 redovnika. U god. 1913. nije umro nitko. — Promotriv uopće stanje članova i vršenje dužnosti, ne bi bilo loše. Zadnje se vrijeme nekoji članovi probudiše. Ne slijedi, da ne bi moglo biti još bolje. Pomoglo bi vele, kad bi se na skupštinama „Sveć. Zaj.“ upozorilo češće na Udrugu i na dužnosti, što ih imaju „S. K.“ Teško je u ovoj biskupiji, ali ipak možda bi se dalo na koji način upriličiti sastanak samih „S. K.“ — Od god. 1900. u krčkoj su biskupiji umrla 4 člana, a 9 ih je bilo brisanih.

Poreč. — Broj je članova malen. Mnogo ih se doduše upisalo, no kako ne šalju svojih libela, drži se da su iz Udruge istupili. Koliko se može ustanoviti, desetorica od članova vrše svoje dužnosti.

Senj. — Broji 66 članova, od kojih šalje libele 50. Koji to ne čine, podsjetilo ih se na njihovu dužnost.

Spljet. — Udruga bila je osnovana g. 1902. Upisalo se do danas 29 članova, od kojih je do 1912. umrlo 6. Od ostalih su 23 mnogi odmah smalaksali, te nijesu slali svoje libele. Nu 9 ih je ustrajalo, te šalju libele. – Kroz god. 1913. nitko nije umro. — „Da se oživi Udruga i uzmnoži broj članova u duhu i istini, valjalo bi, osobito u bogoslovlju, potaknuti i zaljubiti mlade levite u našu Udrugu. Stariji obično za čas se oduševe, pa kasnije zapuste svoje društvene dužnosti“.

Šibenik. — Udruga ima 19 članova. Svi ovi više manje obavljaju sat klanjanja i šalju redovito libele. Umro je Dr. Petar Kragić, opat-župnik u Skradinu.

Zadar. — Članova ima 23. Redovito obavljaju sat klanjanja, 18 ih šalje libele. Izvjestitelj pripominje, kako je nekog člana, koji je odbio „Sveć. Zajednicu“, dva tri puta upozorio, da se ima na nju predbrojiti, ako hoće da ostane članom društva „Sveć. Klanjalaca“; jer izvjestitelj je mišljenja, biti članom društvenog glasila dotično „Sveć. Zajednice“, to je conditio sine qua non, da se uzmogne biti članom istog Društva.

Zagreb. — Članova ima 125. Upisano ih je mnogo više ali nijesu ustrajali. Od članova šalje ih oko 95 svoje libele. — Od bivših klanjalaca su umrli: Marko

Belavić, duhovnik (9/4. 1913); o. Kalasancije Margočiter, jubilarac, franjevac (1908); Armin Halati, župnik u Gorama (16/4. 1913); Dr. Alojzije Homotarić, župnik u Tuhlju (26/12. 1911); o. Ezekiel Jurinić, franjevac, gvardijan u Samoboru; Stjepan Kramarić, župnik u Mihovljancu (u srpnju 1911); Ivan Lisac, kanonik Zagreb, (27/5. 1917); Manzoni Alojzije, prof. (31/7. 1910); Milan Molan, duh. pomoćnik (1909); Ivan Ožbolt, mladi svećenik (12/7. 1908); Josip Planinšek, mladomisnik (1911.) Ovi su gotovo svi do smrti revno obavljali svoje klanjanje i blago u Gospodinu preminuli.

Stanje diecezanskih Udruga svećenstva („Svećeničke Zajednice“.)

Dubrovnik. — Postoji jedna generalna Udruga za cijelu biskupiju i 4 predjelne. — Skupštine se redovito obdržavaju i dobro su pohađane. — Ima svoja štampana pravila, odobrena od biskupa. — Odnošaj „Sveć. Zajednice“ i njezinih članova napram diecezanskoj oblasti odgovara u svemu duhu evanđelja i crkvene discipline.

Hvar. — Skupina ima 6. Ukupni broj članova 62. — Održavaju se redovito tri godišnja sastanka i jedan središnje uprave. Uopće sastancima učestvuju svi članovi ili većinom. — Imade Pravilnik, odobren od Presvijetloga Ordinarijata 28/4. 1912. br. 877. — Odnošaji članova napram diec. oblasti svestrano odgovaraju duhu Evanđelja i crkvene discipline.

Krk. — Imadu četiri skupine. Članova 50. Skupštine se održavaju po četiri pet puta na godinu, a članovi ih polaze izuzevši dvojicu trojicu, koji radi prekomorske udaljenosti ili radi ružnog vremena ili službenih posala ne mogu svaki put doći. Pravila su odobrena od bisk. Ordinarijata za sve skupine. Može se ustvrditi, da u svim skupinama vlada pravi evanđeoski duh međusobne ljubavi i poslušnosti prema crkvenoj oblasti.

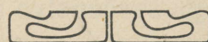
Iz ostalih biskupija nijesu još stigli izvještaji. Zato molimo gg. diecezanske predsjednike, da nam što prije odgovore na naše upite u br. 12 str. 235 god. 1913, da uzmognemo braći predbrojnicima podati općeniti pregled naše organizacije.

Zašto pišemo i latinski?

Prigovara nam se s jedne strane, zašto pišemo nekoje stvari latinski; bolje pisati sve hrvatski, ta latinski gotovo nitko ne čita. — Na to odgovaramo: Zaista mi volimo izvjesne stvari pisati latinski nego hrvatski. A to su, kako je mogao svaki čitatelj našeg lista opaziti, osobito stvari, koje se tiču nas svećenika, našeg života, naših dužnosti, pa recimo i naših običnih slaboća. To su često stvari, štono riječ delikatne naravi, stvari isključivo naše, privatissimae. Što drugima do njih? Zato i pišemo latinski, jer nam je riječ slobodnija. Latinski razumiju osim nas samo klasično naobraženi lajici, dok je množini latinski jezik terra incognita. Ta znano je, kako nekoji ljudi svuda nos zabadaju. Jamačno nikomu od nas ne bi bilo drago, ako bi naše sluškinje, dok nam u jutro uređuju sobu, nailazeći na stolu na naše glasilo, zavirivale u naše tajne i tu čitale, kako si ispitujemo savjest! Nama dakle razboritost upravo nalaže, da časnoj braći po koju prozborimo jezikom, koji nije pristupačan profanom oku. Mislimo, da će nam u tome svatko dati pravo. A uvjereni smo, da časna braća isto tako lako čitaju latinski kako hrvatski. Ta to je jezik naše majke Crkve, a jamačno svaki od nas još toliko zna latinski, da mu latinsko štivo ne pravi nesavladivih poteškoća.

Hrv. kat. akad. prosvjetno društvo „Strossmayer“ za Slavoniju.

Bilježimo s veseljem, da su katolički akademičari u Đakovu ustrojili društvo pod gornjim naslovom, koje će u Slavoniji preuzeti ulogu dalmatinskog „Pavlinovića“ i istarskog „Dobrile“. Mladim pregaocima za svetu katoličku stvar dovikujemo: Bilo sretno! Ustrajno na rad! A veleč. svećenstvo pozivljemo, da plemenito nastojanje našeg mladog naraštaja izdašno podupire.

Vjesnik Udruge „Svećenika Klanjalaca“.

1. *Za pokojne će članove* u mjesecu veljači misiti članovi br. 10.001—20.000.

2. *Na novo se upisala* 502 člana; među tima 15 iz Austrije, 16 iz Ugarske, 12 iz Njemačke, 3 iz Švicarske, 298 iz Italije, 57 iz Francuske, 3 iz Alžira, 10 iz Engleske, 5 iz Tunisa, 34 iz Udruženih država, 21 iz Istočne Indije.

3. *Umrli:* u Austriji 10, u Njemačkoj 13 — Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. Amen. (300 dana oprosta svaki put.) Pater . . Ave . . R. I. P.

4. *Preporuča se u molitvu:* Sv. Otac Papa, biskupi i svećenstvo, osobito dušobrižnici, ispovjednici, misijonari. Potrebe kat. Crkve u Rusiji i na Balkanu. Tjelesno i duševno bolesni svećenici, osobito scandalizantes et modernizantes. Nekoje zanemarene i moralno propale župe. Mir i sloga među katolicima. Katolička mladež osobito u pokladno vrijeme. Pobožnost naknadne sv. pričesti. Svi koji će ovog mjeseca umrijeti. — Oče naš . .

Napose preporučamo: Sve pokojne Svećenike klanjaoce naše Udruge, koji su umrli ovih zadnjih 12 godina. (Njihova imena vidi str. 42s.) Spominjemo još imena pokojnih klanjalaca: Karlo Davličić, Stj. Anglarović, Leop. Rajčević i Josip Katoliković. (Ova imena vadimo iz njemačke „Eucharistia“, koja pripominje, da su svi iz Hrvatske-Bosne. Konstatujemo na žalost, da se bosansko svećenstvo ne nalazi u našoj Udrugi, niti nam je poznato, da bi koja od bosanskih dieceza imala svoga upravitelja.) Hrvatsku katoličku beletristiku. Pobožnost česte i svagdanje pričesti među hrv. mladeži.

Sadržaj: A i B katoličke politike. — Poezija Sv. Pisma. — O bratovštinama i nabožnim udruženjima za svećenike. — Bilješke iz euharističkog pokreta. - Taedium Missae et Breviarii. — Biserje i iskrice. — Crteži i slike duhovnoga života. — Osvrt na naš pokret. — Stanje družbe Svećenika Klanjalaca koncem god. 1913. — Stanje diecezanskih Udruga svećenstva („Svećeničke Zajednice“.) — Zašto pišemo latinski. — Hrv. kat. akad. prosvjetno društvo „Strossmayer“ za Slavoniju. -- Vjesnik Udruge „Svećenika Klanjalaca“.

Odg. urednik: O. Ign. Radić u Krku. Tisak „Kurykte“ u Krku.

Josip, ž. Reicheuburg, K 3. — Lukinac Dragan, k. Semeljci (za 11, 12 i 13.) K 9. — Grničić Karlo, Krapina, (za 12 i 13.) K 6. — Cvitanović o. Anđeo, Tučep, (do kon. 13.) K 7'50 — Potokar Gregor, ž. Bočna, K 3. — Supin Karel. ž. up. Gore, pri Idriji, (za 12 i 13.) K 6. — Ogrizek Franc, ž. Dramlje, K 3. — Westelj Alojzij, ž. Grahovo pri Cirknici, K 3. — Jamnik Anton, ž. Kamnik, (do kon. 13.) K 4. — Dominer Fran, ž. Zavalja, (za 11. i 12.) K 6. — Polić Mate, ž. Drenova, K 3. — Šturlić Matej, vjer. Sisak, K 3. — Pletikosić Stipe, Solin, K 3. — Noršić Vjekoslav, ž. Bedekovčina, K 3. — Lobe Janko, vik. Novomesto, K 3. — Kastelec Matej, ž. Dol pri Ljubljani, (još K 3 do kon. 13.) K 6. — Majcen Jožef, kan. Maribor, K 3. — Jakel Gregorij, ž. Ljubljana K 3. — Volarić Ivan, ž. Baška Draga, (za 12 i 13.) K 6. — Brechler Ivan, Mali Lošinj, (za 12 i 13.) K 6. — Savlovčić Jakob, ž. Suhor, K 3. — Sloković Liberat, ž. Sv. Petar u Šumi, (za 12 i 13.) K 6. — Nagel Ivan, ž. Obirsko Kor. K 3. — Mihelčić Ivan, ž. Zaplana, K 3. — Bosnić Vicko, sveć. Blato, K 3. — Vujović Josip, nadž. Ercegnovi, K 3. — Krasnik Zv. kat. Mitrovica, (za 12 i 13.) K 6. — Župski Ured, Drniš, (za 12 i 13.) K 6. — Kremenić Ivan, Štivan, K 3. — Šare Ante, ž. Tijesno, K 3. — Sila Franc, ž. Trst. (do kon. 13.) K 3. — Papić Florijan, kap. Sv. Ivan Žabno, K 3.

Uplatiše za god. 1914. Brajković O. Karlo, Dubašnica, K 3. — Milčetić O. Vinko, Dubašnica, (za 13, 14.) K 6. — Tabulov Truta Nikola, prof. Zadar, K 3. — Bekar Jos. Komen, K 3. — Lepeš Danijel, ž. Trsteno, (za 12, 13 i 14.) K 9. — Golik M. voj. k. Zagreb, K 3. — Pečjak Dr. Gregorij, prof. Ljubljana, K 3. — Dagonig Ivo, ž. Pridvorje (za 13, 14.) K 6, Segarić Šime dek. Sutomišćica, Zakotnik Jožef, Št. Vid, K 3. — Marinsko Dr. Josip, Mavčić, K 3. — Nedić Marko, Sarajevo, (za 3 ist.) K 9. — Čargo Angel, vik Sovodnje, (podm. do konca 14.) K 9. — Hradek V. ž. Novaki, (za 11, 12 i 13.) K 9. — Gerbec Anton, kur. Mirnik, (podm. do konca 14.) K 7. — Žnidaršić Anton, ž. Draga, K 3. — Kurinčić Janez, Medana, (za (13, 14.) K 6. — Milanić Jos. kur. Marijino Celje, (za 13, 14) K 6. — Perković Fra Petar, K 3. — Vučetić Frano, kateheta Velaluka, (za 13, 14) K 6. — Crinfocai Andrija, Komiža, K 3. — Richtarić Matija, Zagreb, (još K 2 za 10.) K 3. — Vidas A., Letinac, K 3. — Kauzlarić I., Slunj, K 3. — Bauer Antun, nadb. koadj., Zagreb, (Hvala!) K 10. — Zaplotnik Ignacij, kateh., Ljubljana, K 3. — Tavčar J. ž. Šenkov Turn, K 3. — Zdešar Dr. Ant., Mirna, K 3. — Zore Dr. Jan. prof., Ljubljana, K 3. — Janežić Dr. Iv. prof. Ljubljana, K 3. — Saje Mihael, ž. Skaračina, K 3. — Vojaković Fr. kan., Zagreb, K 3. — Flis Jan. gen. vik., Ljubljana, K 3. — Ušeničnik Dr. Al. prof. Ljubljana, K 3. — Oršić Matej, Orlec, (za 12, 13 i 14.) K 9. — Sedej Dr. Fran, nadb. kn. Gorica, (još K 2 za 10.) K 3. — Antica Baro, Lastovo, (za 13 i 14.) K 6. — Košir Ivan, v. Vedrijan, K 3. — Premuda Vinko, k. Vrh, (za 13 i 14.) K 6. — Butković Ivan, Zadar, (za 13 i 14.) K 6. — Nikolanci Petar, Zadar, K 3. — Miličević Niko, Blaca, K 3. — Makić Josip, kpl. Predvor (za 13 i 14.) K 6. — Pečarić Fran, kpl., Dovje, K 3. — Režek Peter, ž. vp. Ljubljana, K 3. — Zahija Petar, ž. Rab, K 3. — Tudorin Vjekoslav, Rab, K 3. — Oblak Valentin, ž. Kropa, K 3. — Kristić Ivan, ž. Novigrad, K 3. — Šalovac Šime, Osijek, K 3. — Dumbović Rudolf, Stenjevac, K 3. — Proštenik Msgr. Matija, Varaždin, K 3. — Gorjup Petar kpl. Sevnica ob Savi, (za 13, 14 i K 2 za 15.) K 8. — Katalinić Dr. Ante, prof. Zadar, K 3. — Banić Ante, ž. Niu, (za 13 i 14.) K 6. — Zerec Franjo, upr. ž. Kotavi (za 12, još ga 13 i 14.) K 3. — Schubert Benedikt, kat. Daruvar, (za 13 i 14.) K 6. — Škarpa Vicko, kan. Šibenik, K 3. — Perušina Špiro, Dobrota (za 13 i 14.) K 6. — Samostan franj., Trsat, K 3. — Perišić fra Pavao, ž. Zagora, (za 13 i 14.) K 6. — Podlipnik Josip, ž. Zagradec, K 3.

Toplo preporučamo:

Šarić dr. Ivan (pomoćni biskup vrhbosanski),

Zdravo Tijelo Isusovo. Molitvena knjižica u slavu Presv. oltarskom sakramentu. Na svijet izdalo društvo sv. Jeronima. Blagodarni smo Presvijetlom gospodinu kao i društvu sv. Jeronima za tu veoma krasnu aktuelnu i za naš narod toli potrebitu knjižnicu. Živo preporučamo, da braća svećenici upozore svoje vjernike na ovaj biser euharistične pobožnosti.

Šimrak dr. Janko, Spomen-knjiga o II. hrvatskom katoličkom Kongresu u Ljubljani 1913. Rijeka 1913. Miriam. Cijena K 2·60.

Tiskara „Kurykta“ u Krku,

preporuča mnogočasnim župnim i kuratnim uredima:

„Vječno Klanjanje“;

ovo je već naše drugo izdanje. Prvom izdanju bila je cijena 1 Kr. Ovom drugom izdanju povišena je cijena 60 fil. po komađu, radi boljeg papira i uveza knjige. Molitvenik se može dobiti vezan u platno, a također i u najfiniju kožu sa zlatorezom; uz sve to stoji samo K 3·20, više poštarinu.

Preporučamo

Bogato skladište najfinijih posjetnica u raznim veličinama.

100 komada posjetnica i 100 omota počam od 2 K do 4 K.

Tiskara „Kurykta“ Krk, izrađuje sa **naslovom** **čvrste službene omote, 1000 komada za 9 kruna, svaku dalnju tisuću 1 krunu manje.** Kod narudžbe od 5000 omota poštarinu plaćamo sami. **Narudžba se obavlja odmah.**